

Наш спадок

ДЕСЯТЬ ВІКІВ ЖИВУТЬ ДЕРЕВА УКРАЇНИ

Яке дерево є найстаршим? У державі перепис зелених довгожителів.

Зініціював його Київський еколого-культурний центр за підтримки Держслужби заповідної справи Мінприроди України. Особлива увага деревам, віком понад тисячу років. До них належать дуби, що мають обхват більше 7, 8 м, ялівці периметром 3 м, сунічники (5 м), горіхи (більш 9 м). Вони є унікальними живими свідками історії України і мають величезну екологічну, патріотичну, етичну, естетичну, меморіальну цінність – символічне коріння нації. Найстарші живі істоти України.

Нині виявлено 16 дерев, що мають тисячолітній вік:

- 8 дубів (4 у Черкаській області, 1 у Рівненській, 1 в Закарпатській, 2 у Львівській);
- 2 фісташки (Крим);
- 1 сунічник (Крим);
- 3 тиса (Крим);
- 2 ялівці (Крим).

Дуб, якому 1200 років, росте в с. Стужича Великоберезнянського району Закарпатської області. У нього периметр 9 метрів 10 сантиметрів. Фахівці стверджують, що він найстарший в Україні, і пропонують на звання національного дерева України. Місцеві мешканці називають його **Дідо-дуб**.

Вага гілок у дерев такого поважного віку близько тонни. Почасті вони розламуються, роздираючи дерево на дві частини. Тому гілкам необхідні підпори, такі дерева негайно слід брати під охорону держави і лікувати.

Цікаво, що після 600 років дуб росте вже не метр за 100 років, а десь 30-40 см. Дуби, які ростуть на галявинах, де є багато сонця, дають 60 см за 100 років. А ті дуби, які вже мають 1000 років, вони взагалі не ростуть.

Дуб Максима Залізняка, що поблизу хутора Буда Чигиринського району Черкаської області, має обхват 8,60 м, висота біля 30 м, вік 1000 років. Другий за розміром дуб України. Дерево неоднораз страждало від ударів бли-

скавки. А тепер страждає від іпохондриків, які вважають його кору лікувальною, віддирають її від дерева. А ще дістають любителі екстремального лазіння, які варварськи використовують старе дерево для тренування. Під деревом неодноразово бували Т. Шевченко, Б. Хмельницький, М. Залізник, С.Наливайко. За відвідини дуба національний історико-культурний заповідник «Чигирин» бере 2 грн.

Тисячолітній **дуб Шевченка** в Будизах Звенигородського району Черкаської області. Третій за величиною дуб України. Не заповіданий. У дуплі цього дерева за переказами підліток Тарас Шевченко, служивши козачком у пана Енгельгардта, ховав свої малюнки. Дерево знаходиться в украї поганому стані і гине. У підстави стовбура є велике дупло, одна з величезних віток дерева недавно впала, вирвавши великий шматок деревини із стовбура. Дерево неодноразово біла блискавка. Дуб є улюбленим місцем випивки місцевої молоді.

Що стосується дерев, яким 600, 700, 800 років, то їх в Україні близько 50.

Липа Петра Могили на Андріївському узвозі в Києві. **Липа Феодосія Печерського** поблизу Дальніх печер Києво-Печерської лаври. **Липа Богдана Хмельницького** у с. Денисів Козівського району Тернопільщини. Під нею відпочивали козаки Богдана Хмельницького після битви з поляками в 1651 р. Вона найтовща і найстаріша в Україні. Може претендувати на звання «Національне дерево України».

Відніні обласні держуправління Мінприроди зобов'язані докласти зусиль стосовно охорони дерев-тисячників.

Валерій АНДРУХОВ,
кандидат технічних наук, доцент
Вадим МАЙДАНЮК,
студент групи 2Б-06 Інституту БТЕГП

Редколегія:

А. В. Пислярова
(головний редактор)

І. П. Зянько
(редактор)

Г. М. Багдасар'ян
(техн. редактор)

Б. І. Мокін

Т. Б. Буяльська

О. Н. Романюк

О. В. Осадчук

С. В. Павлов

В. Г. Лисенко

Т. С. Криклива

М. П. Стрельбицький

Адреса редакції:

кімн. 218, головний корпус,
Хмельницьке шосе, 95,
м. Вінниця, 21021,

Телефони:

внутрішній — 22-68
з міста — 59-82-68

E-mail: impuls@vstu.vinnica.ua

Засновник та видавець газети «Імпульс» —
Вінницький національний технічний університет.

Хмельницьке шосе, 95, м. Вінниця, 21021,

Свідоцтво про державну реєстрацію ВЦ № 424
від 29.12.2000 р.

Зверстано у видавництві ВНТУ
«УНІВЕРСУМ-Вінниця»

м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 59-85-32

Комп'ютерна верстка — Оксани Мензул
Тетяни Крикливої

Світлини — Сергія Маркова

Підписано до друку 21.06.2010 р.

Формат 29,7×42 1/2

Наклад 574 прим. Зам. № 2010-114.

Віддруковано у комп'ютерному
інформаційно-видавничому центрі ВНТУ
м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 95,
головний корпус, 1-й поверх, тел. 59-81-59

Розповсюджується безкоштовно.